

Protokoll fört vid enskild föredragning

Social- och miljöavdelningen

Miljöbyrån, S4

Beslutande

Minister

Alfons Röblom

Föredragande

Miljöingenjör

Stig Abrahamsson

Justerat

Omedelbart

Ärende/Dnr/Exp.

Beslut

Nr 24

Utlåtande om slam från
fiskodlingsbassäng.

ÅLR 2020/1879

44 S4

Enligt Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 1069/2009 om hälsobestämmelser för animaliska biprodukter artikel 9, räknas naturgödsel, icke-mineraliserad guano och mag- och tarminnehåll som animaliska biprodukter av kategori 2.

Enlig samma förordning, artikel 3, definieras naturgödsel som: ”alla slags exkrementer och/eller urin från produktionsdjur, utom från odlad fisk, med eller utan strö.” Fiskslam är alltså inte att se som en animalisk biprodukt av kategori 2.

I förordningens artikel 10 kategoriseras bland annat följande material som animaliska biprodukter av kategori 3:

- i) Vattenlevande djur och delar av sådana djur, med undantag av havslevande däggdjur, som inte visat några tecken på sjukdomar som kan överföras till människor eller djur.
- j) Animaliska biprodukter från vattenlevande djur från anläggningar som tillverkar produkter som är avsedda att användas som livsmedel.

Slammet från fiskbassängerna faller inte heller inom definitionen för kategori 3-material enligt punkt ”i” då slammet inte innehåller några döda fiskar och punkt ”j” berör slaktavfall.

Ålands landskapsregerings veterinär baserar sin ståndpunkt på ovanstående punkter och slår på så sätt fast att slammet från bassängerna alltså inte faller under regelverket för animaliska biprodukter.

I Sverige tolkar Jordbruksverket inte slammet från bassängerna som en animalisk biprodukt enligt förordning 1069/2009.

I Finland tolkar man inte heller materialet som en animalisk biprodukt enligt förordning 1069/2009. Livsmedelsverket rekommenderar att slam från fiskodlingsbassänger komposteras för att sedan följa lagstiftningen om gödselproduktion (Olli Venelampi, Livsmedelsverket).

Enligt finska miljöministeriets anvisningar 1sv, 2013, ”Anvisning om miljövard vid fiskodling” sägs följande om slam från fiskodling:

”Miljötillstånden för anläggningar i inlandet är i allmänhet förenade med villkor för avlägsnande av slam ur fiskodlingsbassänger. Det avlägsnade slammet har ofta mycket hög vattenhalt, och det kan klassas som s.k. slamvatten som innehåller små mängder näringsämnen och suspenderade partiklar. Därför koncentreras slamvattnet vanligen med kemikalier eller mekaniskt så att det koncentrerade slammet lättare kan återvinnas eller skickas t.ex. till ett avloppsreningsverk. Slamvattnet kan också behandlas med torvfilter. Torven byts i regel ut en gång om året. Den torv som avlägsnats från filtret kan återvinnas som gödsel på åkrar, som jordförbättringsmedel eller som material i bl.a. grönbyggande. Slammet ska placeras på en plats där det inte kommer åt att rinna ut i ett vattendrag eller förorena grundvattnet. Om slammet eller den torv som avlägsnats från ett torvfilter sprids ut på åkrarna, ska den s.k. nitratförordningen (91/676/EEG) iakttas. I förordningen föreskrivs det bl.a. om lagring och spridning av stallgödsel och om tidpunkten för spridningen.”

Utlåtande

Landskapsregeringens tolkning av materialet är att det inte är en animalisk biprodukt enligt förordning (EG) nr 1069/2009 om hälsobestämmelser för animaliska biprodukter.

Materialet är närmast att betrakta som ett slam från ett reningsverk av processvatten.

Materialet från fiskodlingsbassängerna ska komposteras eller rötas innan det används som jordförbättring eller gödslingsmedel.

För att förhindra att näringsämnen kommer ut i vattenmiljön ska nitratdirektivet (91/676/EEG) följas vad det gäller lagring och spridning av materialet.

Lagstiftningen om gödselbrikat ska följas enligt landskapslag 2007:96 om tillämpning i landskapet Åland av lagen om gödselbrikat samt Ålands landskapsregerings beslut 1996:82 om tillämpning i landskapet Åland av riksförfattningar om gödselbrikat.

Om kraven för olika typbeteckningsgrupper för gödselbrikat och gränsvärden för skadliga ämnen och sjukdomsalstrare föreskrivs i bilagorna till jord- och skogsbruksministeriets förordning 24/11, implementerad på Åland genom Ålandslandskapsregerings beslut 2011:116.

I övrigt ska miljö- och hälsoskyddslagstiftningen följas där den är tillämplig.

Om uppdaterade och specificerade anvisningar som avviker från dessa erhålls från EU kommer landskapsregeringens tolkning också att ändras.
